

Νόμος Πλαίσιο:
**«Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του
Δημοσιονομικού Πλαισίου [Ν.20(Ι)/2014]»**

**Οντότητες Γενικής Κυβέρνησης/
Κρατικές Επιχειρήσεις /Κρατικοί Οργανισμοί/Ρυθμιστικές
Εποπτικές Αρχές**

**Μαρία Τσιάκκα
Διεύθυνση Προϋπολογισμού
Υπουργείο Οικονομικών**

Περιεχόμενα

- ▶ Διαχείριση του Συστήματος των Δημόσιων Οικονομικών (ΔΔΟ):
 - ▶ Ετοιμασία ΜΔΠ και οικονομικών καταστάσεων (budgeted financial statements) - Φάση Α (εφαρμογή από 2020)
 - ▶ Στρατηγικά Σχέδια - Φάση Α/Β (σταδιακή εφαρμογή)
 - ▶ Έκθεση Κινδύνων - Φάση Β (ενδεικτική/καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής 2021)
- ▶ Γενικά θέματα:
 - ▶ Χρονοδιάγραμμα κατάθεσης προϋπολογισμών
 - ▶ Χρονοδιάγραμμα εξέτασης θεμάτων προσωπικού
- ▶ Κώδικας Δημόσιας Διακυβέρνησης (ΚΔΔ)

Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ)

Το **ΜΔΠ** είναι εργαλείο διαχείρισης μέσω του οποίου:

- ▶ Συνδέονται οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι πολιτικής με την ετήσια διαδικασία καταρτισμού του Προϋπολογισμού
- ▶ Επιτυγχάνεται:
 - αποδοτική και αποτελεσματική κατανομή των δημόσιων πόρων μέσω της ιεράρχησης των δαπανών εντός της τριετίας, και
 - καλύτερος προγραμματισμός, ειδικότερα των αναπτυξιακών έργων, για τα οποία ο χρόνος υλοποίησής τους ξεπερνά αυτόν του ετήσιου προϋπολογισμού.

Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΔΠ)

- ▶ Βάση της ετοιμασίας του προϋπολογισμού και του ΜΔΠ αποτελεί το **ΣΠΔΠ** το οποίο επικαιροποιείται /εγκρίνεται από το ΥΣ μέχρι τέλος Απριλίου κάθε έτους.
- ▶ Το ΣΠΔΠ προβλέπεται από τον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο [Νόμος Αρ.20(Ι)/2014].
- ▶ Το ΣΠΔΠ προσδιορίζει και παρουσιάζει συνολικά τις βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης για την επόμενη τριετία.

Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΔΠ)

- ▶ Το ΣΠΔΠ αποτελείται από τρεις Δηλώσεις-Κεφάλαια:
 - ▶ Κεφάλαιο 1, «**Δήλωση Κυβερνητικής Στρατηγικής**» (ΔΚΣ), αναλύει το ευρύτερο πλαίσιο της κυβερνητικής **αναπτυξιακής πολιτικής** για την τριετία. Προσδιορίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της Κυβέρνησης για καθορισμό του αναπτυξιακού μοντέλου της οικονομίας.
 - ▶ Κεφάλαιο 2, «**Δήλωση Δημοσιονομικής Στρατηγικής**» (ΔΔΣ), παρουσιάζει τις πρόσφατες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές εξελίξεις, καθώς και τις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις για την τριετία. Στόχος είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.
 - ▶ Κεφάλαιο 3, «**Δήλωση Πολιτικής Απασχόλησης**» (ΔΠΑ), προσδιορίζει την πολιτική για την αποτελεσματική διαχείριση των ανθρώπινων πόρων στη Γενική Κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, στο πλαίσιο των στόχων της δημοσιονομικής πολιτικής.

Πως υλοποιείται;

- ▶ Το ΜΔΠ αποτελείται από:
 - ▶ τις πραγματικές δαπάνες/έσοδα του χρόνου $n-2$ (χρόνος 2018)
 - ▶ προϋπολογιζόμενες δαπάνες/έσοδα του προηγούμενου έτους $n-1$ (χρόνος 2019)
 - ▶ προϋπολογιζόμενες δαπάνες/έσοδα του τρέχοντος έτους n (χρόνος 2020)
 - ▶ εκτιμώμενες δαπάνες/έσοδα του επόμενου χρόνου $n+1$ (χρόνος 2021)
 - ▶ εκτιμώμενες δαπάνες/έσοδα του $n+2$ (χρόνος 2022)

	2018 Πραγματική Δαπάνη	2019 Εγκριμένος Προϋπολογ.	2020 Εγκριμένος Προϋπολογ.	2021 ΜΔΠ	2022 ΜΔΠ
Έσοδα					
Δαπάνες					

Πως υλοποιείται

► Το ΜΔΠ όπως παρουσιάζεται στον κρατικό προϋπολογισμό:

ΔΕΛΤΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ TABLE OF EXPENDITURE

Θέσεις Posts		Απομέρειες Δαπάνης Details of Expenditure	2017	2018	2019	2020	2021	2019
			Πραγματική Δαπάνη Actual Expenditure	Εγκριμένος Προϋπολογισμός Appropriated	Εγκριμένος Προϋπολογισμός Appropriated	Μεσοπρ. Δημοσιον. Πλαίσιο Med. Term Budgetary Framework	Μεσοπρ. Δημοσιον. Πλαίσιο Med. Term Budgetary Framework	
2018	2019		€	€	€	€	€	
18.01		ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ - MINISTRY OF FINANCE, ADMINISTRATION	375.021.679	477.776.221	472.872.319	440.762.599	444.303.140	
180100		Κεντρικά Γραφεία - Headquarters	192.893.240	292.978.443	281.811.067	246.508.558	247.817.728	
02000		Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας - Officials of the Republic	112.462	115.544	115.462	116.106	117.049	
02001	1	Μισθοδοσία Αξιωματούχων - Emoluments of Officials	71.134	71.172	71.168	71.200	71.247	
02003		Βασικοί Μισθοί - Basic Salaries	64.835	64.835	64.835	64.835	64.835	
02006		Δέκατος Τρίτος Μισθός - Thirteenth Salary	6.299	6.337	6.333	6.365	6.412	
02040		Επδόματα Συνδεδεμένα με τη Μισθοδοσία Αξιωματούχων - Allowances Connected with Emoluments of Officials	10.756	11.210	11.158	11.541	12.111	
02041		Τιμηριθμικά Επδόματα - Cost of Living Allowances	10.756	11.210	11.158	11.541	12.111	
02060		Άλλα Επδόματα Αξιωματούχων - Other Allowances of Officials	21.514	24.049	24.032	24.153	24.333	
02063		Επίδομα Παραστάσεως - Representation Allowance	21.514	24.049	24.032	24.153	24.333	
02080		Συνεισφορές Εργοδότη σε Ταμεία για Αξιωματούχους - Employer's Contributions for Officials	9.058	9.113	9.104	9.212	9.358	
02081		Συνεισφορά στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Social Insurance Fund Contribution	6.337	6.375	6.790	6.881	7.003	
02082		Εισφορά στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής - Social Cohesion Fund Contribution	2.068	2.081	1.647	1.655	1.667	
02083		Συνεισφορά στο Σχέδιο Τερματισμού Απασχόλησης - Termination of Employment Scheme Contribution	653	657	657	666	678	
02084		Συνεισφορά στο Γενικό Σχέδιο Υγείας - Contribution to Health General System	0	0	10	10	10	
02100		Κρατικοί Υπάλληλοι - State Officers	4.573.319	4.979.014	5.051.212	5.517.110	5.710.124	
02101	97	Μισθοδοσία Κρατικών Υπαλλήλων - Emoluments of State Officers	3.088.076	3.344.038	3.435.596	3.744.195	3.853.389	
02102		Βασικοί Μισθοί - Basic Salaries	2.589.153	2.798.615	2.833.546	3.089.822	3.175.475	
02103		Αύξηση Μισθών - Increase of Salaries	173.558	186.425	188.772	206.056	211.738	
02106		Πρόσθετες Βοηθητικές Υπηρεσίες - Extra Assistance	21.075	32.814	73.002	75.773	78.982	
02107		Δέκατος Τρίτος Μισθός - Thirteenth Salary	300.490	324.000	327.068	358.792	372.791	

Πως υλοποιείται;

- ▶ Κάθε χρόνο θα προστίθεται ακόμη ένα έτος (κυλιόμενο με συχνότητα επικαιροποίησης ανά έτος).
- ▶ Βάση για την ετοιμασία του εκάστοτε προϋπολογισμού, θα είναι ο επόμενος χρόνος του τρέχοντος ΜΔΠ.
- ▶ Για την ετοιμασία του προϋπολογισμού του 2021 (και του ΜΔΠ 2021– 2023), βάση θα είναι ο προϋπολογισμός του 2021 του ΜΔΠ 2020-2022.

Πως υλοποιείται;

Πως γίνεται η εκτίμηση των πιο κάτω κατηγοριών δαπανών στο ΜΔΠ: (Για το τρέχον έτος, ο προϋπολογισμός ετοιμάζεται όπως σήμερα).

- ▶ Μισθολόγιο
- ▶ Τακτικές δαπάνες
- ▶ Αναπτυξιακές δαπάνες
- ▶ Για το **Μισθολόγιο** για το $n+1$ και το $n+2$, λαμβάνονται υπόψη:
 - ▶ η πολιτική μισθών και επιδομάτων του ΣΠΔΠ
 - ▶ οι προβλέψεις για το τιμάρημο, τις ετήσιες προσαυξήσεις, τις εισφορές στα ταμεία περιλαμβανομένου και των εισφορών στον ΟΑΥ
 - ▶ οι ηλικιακές αφυπηρετήσεις.

Πως υλοποιείται;

- ▶ Για τις **τακτικές δαπάνες** για το $n+1$ και το $n+2$, λαμβάνονται υπόψη:
 - ▶ οι υποχρεώσεις, δεσμεύσεις και ανάγκες του οργανισμού,
 - ▶ οι πραγματικές δαπάνες προηγούμενων ετών.
- ▶ Για τις **αναπτυξιακές δαπάνες** για το $n+1$ και το $n+2$, λαμβάνεται υπόψη η ταμειακή ροή των έργων (υφιστάμενων και νέων έργων).

Πως υλοποιείται;

Πως γίνεται η εκτίμηση των **Εσόδων στο ΜΔΠ**

- ▶ Ετοιμάζονται λαμβάνοντας υπόψη:
 - ▶ Τα διάφορα μακροοικονομικά μεγέθη (ρυθμός ανάπτυξης, πληθωρισμός, κλπ)
 - ▶ Τα πραγματικά έσοδα των προηγούμενων χρόνων.

Πως υλοποιείται;

- ▶ Ετοιμασία Οικονομικών καταστάσεων για την τριετία [για Π/Υ που ετοιμάζονται στη βάση δεδουλευμένων (accruals basis)]:
 - ▶ Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (Statement of financial position (balance sheet))
 - ▶ Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (Income Statement P&L)
 - ▶ Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Statement of Cash Flow)

Στρατηγικό Σχέδιο (ΣΣ)

- ▶ Κάθε οργανισμός/εποπτική αρχή θα ετοιμάσει **ΣΣ** στη βάση των ΣΣ της κεντρικής κυβέρνησης .
- ▶ Τα ΣΣ θα συνδεθούν με τον προϋπολογισμό, δηλαδή μεταφερόμαστε από προϋπολογισμό εισροών (input) σε προϋπολογισμό αποτελεσμάτων (output).
 - ▶ Θα ετοιμάζονται Σχέδια Δράσης στη βάση των ΣΣ.
 - ▶ Θα περιληφθούν δείκτες επίδοσης και απόδοσης.
 - ▶ Θα ετοιμάζονται εξαμηνίες εκθέσεις που θα παρουσιάζουν την υλοποίηση του ΣΣ και του Π/Υ.

Στρατηγικό Σχέδιο

- ▶ Για την ετοιμασία/υλοποίηση του ΣΣ, ο κάθε οργανισμός/εποπτική αρχή ορίζει Στρατηγική Μονάδα (ΣΜ), η οποία θα υποστηρίζει όλες τις υπηρεσίες/τμήματα του οργανισμού.
- ▶ Η στελέχωση συνήθως καθορίζεται από το μέγεθος και πολυπλοκότητα του οργανισμού/εποπτικής αρχής .
- ▶ Ο ρόλος των ΣΜ των οργανισμών θα είναι ταυτόχρονα ρυθμιστικός αλλά και συντονιστικός

Στρατηγικό Σχέδιο

- ▶ Το Στρατηγικό Σχέδιο ενός οργανισμού/εποπτικής αρχής πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
 - ▶ το Όραμα,
 - ▶ την Αποστολή,
 - ▶ τις Αξίες
 - ▶ τις Στρατηγικές Επιδιώξεις
 - ▶ τους Στόχους
 - ▶ τις Δραστηριότητες

Στρατηγικό Σχέδιο

- ▶ Η διαδικασία της υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδιασμού περιλαμβάνει:
 - ▶ Πλάνο δράσης για κάθε δραστηριότητα
 - ▶ Δείκτες Επίδοσης (ΔΕ), που μετρούν τα αποτελέσματα σε σχέση με τους Στόχους.
 - ▶ Δείκτες Απόδοσης (ΔΑ), που μετρούν την απόδοση σε σχέση με τις Δραστηριότητες.
 - ▶ Εξαμηνιαία/Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου και του Π/Υ.

Έκθεση Κινδύνων

Πέραν των δημοσιονομικών στοιχείων που ζητούνται από το ΥΟ για την ετοιμασία της Έκθεσης Δημοσιονομικών Κινδύνων, ο κάθε οργανισμός /εποπτική αρχή θα πρέπει να ετοιμάζει τη δική του έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων, στην οποία:

- ▶ Θα καταγράφεται/ακολουθείται μια συστηματική διαδικασία για την ανάλυση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων των κινδύνων.
- ▶ Η καταγραφή, η αξιολόγηση και οι δράσεις για εξάλειψη /μετριασμό των κινδύνων σε αποδεκτά για τον Οργανισμό επίπεδα θα πρέπει να πραγματοποιούνται από προσωπικό που κατέχει τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες.
- ▶ Χρειάζεται να ορισθεί «Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων», το μέλος/τα μέλη της οποίας θα πρέπει να έχουν γνώσεις για τη λειτουργία και τα προβλήματα του οργανισμού.
- ▶ Θα υλοποιηθεί σταδιακά ξεκινώντας από οργανισμούς όπου η φύση των εργασιών τους δικαιολογούν την άμεση ετοιμασία τέτοιας έκθεσης.

Έκθεση Κινδύνων

Η έκθεση:

- ▶ Αφορά όλους τους κίνδυνους, είτε προέρχονται από το εξωτερικό, είτε από το εσωτερικό περιβάλλον και όχι μόνο τους δημοσιονομικούς (π.χ Στρατηγικούς, Λειτουργικούς, Χρηματοοικονομικούς, Συμμόρφωσης κ.λ.π).
- ▶ Κίνδυνοι πιθανόν να προέρχονται μεταξύ άλλων από:
 - ▶ τη μη ύπαρξη κατάλληλων μηχανογραφικών/λογιστικών συστημάτων,
 - ▶ τη μη ύπαρξη προσωπικού με τις κατάλληλες δεξιότητες,
 - ▶ αναποτελεσματικό νομοθετικό πλαίσιο,
 - ▶ τις προκλήσεις της αγοράς,
 - ▶ τη μη ύπαρξη ορθολογικής διαδικασίας αγορών,
 - ▶ τη μη ύπαρξη αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου, και επαρκή σημεία ελέγχου στις διάφορες διεργασίες του Οργανισμού κλπ.

Έκθεση Κινδύνων

- ▶ Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων θα πρέπει να ενημερώνει το ΔΣ σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά τρίμηνο) :
 - ▶ για τη φύση και το μέγεθος των απειλών που είναι σε μη αποδεκτό επίπεδο αντοχής για τον Οργανισμό
 - ▶ Τη διαχείριση των μη αποδεκτών κινδύνων - Καθορισμός μέτρων /πολιτικών για εξάλειψη / μετριασμό του κινδύνου
 - ▶ τα κόστη και τα οφέλη της δράσεων που θα αναληφθούν για την αντιμετώπιση των κινδύνων κλπ
- ▶ Θα ενημερώνεται ο αρμόδιος Υπουργός και ο Υπουργός Οικονομικών ανά εξάμηνο.
- ▶ Θα ενημερώνεται το Υπουργικό Συμβούλιο μία φορά το χρόνο μέσω της υποβολής ετήσιας έκθεσης κινδύνου για το κάθε οργανισμό.

Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων

- ▶ Το **ISO 31000:2018** παρέχει αρχές και γενικές κατευθυντήριες γραμμές, πλαίσιο και διαδικασία για τη διαχείριση των κινδύνων.
- ▶ Μεγάλοι οργανισμοί χρησιμοποιούν το ISO 31000 για τη διαχείριση των κινδύνων τους, το COSO πλαίσιο (framework) ή άλλα πλαίσια ή πρότυπα.
- ▶ Το ΥΟ δεν επιβάλλει την εφαρμογή του ISO 31000 ή άλλου διεθνούς προτύπου/ πλαισίου για την ετοιμασία της έκθεσης κινδύνων

Γενικά Θέματα Π/Υ

- ▶ Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην υποβολή των Π/Υ, τόσο στο ΥΟ όσο και στο ΥΣ και στη ΒΑ.
- ▶ Πρέπει να εντοπιστούν οι λόγοι της καθυστέρησης για να εξευρεθεί τρόπος αντιμετώπισης του θέματος (Υπουργεία και Οργανισμοί).
- ▶ Τα Υπουργεία θα πρέπει να τηρούν αυστηρά τα χρονοδιαγράμματα της υποβολής των Π/Υ των ΝΠΔΔ για τα οποία είναι υπεύθυνα.
- ▶ Πρόθεση της ΒΑ είναι η υποβολή των Π/Υ των ΝΠΔΔ του 2020 μαζί με τον κρατικό Π/Υ, δηλαδή αρχές Οκτωβρίου το αργότερο, για ταυτόχρονη συζήτησή τους με τον κρατικό Π/Υ.

Γενικά Θέματα Π/Υ

Θέματα Προσωπικού

- ▶ Θέματα προσωπικού που αφορούν περίληψη νέων θέσεων, αναβαθμίσεις θέσεων ή επιδομάτων, θα περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του επόμενου χρόνου (2020) νοουμένου ότι εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν από το ΤΔΔΠ μέχρι τις 30/6/19.
- ▶ Μετά τις 30/6, όλα τα αιτήματα που θα τύχουν έγκρισης από το ΤΔΔΠ, θα περιλαμβάνονται στον Π/Υ του επόμενου έτους.
- ▶ Τα χρονοδιαγράμματα της νέας διαδικασίας θα τηρηθούν αυστηρά.
- ▶ Αν υπάρχουν αιτήματα, θα πρέπει να σταλούν άμεσα στο ΤΔΔΠ για εξέταση και λήψη σχετικής απόφασης.

Κώδικας Δημόσιας Διακυβέρνησης (ΚΔΔ)

- ▶ Συστήνεται όπως οι οργανισμοί προχωρήσουν στην ετοιμασία και υιοθέτηση «Κώδικα Δημόσιας Διακυβέρνησης».
- ▶ Σχετική είναι η παρουσίαση που έγινε στο ΥΟ στις 27/11/2019 από την Ομάδα Νέας Διακυβέρνησης με την υποστήριξη του IoD, CyAQ, CIIM, ΣΕΛΚ, EIMF, IIA Cyprus
- ▶ Ο ΚΔΔ περιλαμβάνει 6 Αρχές όπως πιο κάτω:
 - ▶ Οργανωσιακές Αξίες & την Εμπλοκή με Ενδιαφερόμενα μέρη.
 - ▶ Όραμα, Αποστολή & Στρατηγική
 - ▶ Ανάπτυξη της Ικανότητας του Οργανισμού
 - ▶ Εποπτεία Κινδύνων και Εσωτερικού Ελέγχου
 - ▶ Εποπτεία, Αναφορά και Λήψη Αποφάσεων
 - ▶ Αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

